

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО»

ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАВО СОТ ТА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІ КОНТРАКТИ»

Харків

2012

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО»

ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАВО СОТ ТА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІ КОНТРАКТИ»

галузь знань 0304 «Право»
спеціальність 8.03040101 «Правознавство»
освітньо-кваліфікаційний рівень «Магістр»

для студентів V курсу
денної форми навчання

Затверджено Вченою радою університету
(протокол № 10 від 05.06.2012 р.)

Харків

2012

Програма навчальної дисципліни «Право WTO та зовнішньоекономічні контракти»/ уклад. Д.В. Задихайло, М.М. Кузьміна – Х. Нац. універс. «Юрид. акад. України імені Ярослава Мудрого», 2012 .- с.

Укладачі: Д.В. Задихайло,

М.М. Кузьміна

Д.І. Погрібний

1. ВСТУП

Україна з 2008 року є учасником Світової організації торгівлі (СОТ). Головною метою цієї міжнародної урядової організації є розробка системи правових норм міжнародної торгівлі та контроль за їхнім дотриманням. Відповідно до Преамбули Маракеської угоди про заснування Світової організації торгівлі (*World Trade Organization (WTO)*), основними цілями організації є забезпечення тривалого і стабільного функціонування системи міжнародних торговельних зв'язків, що передбачає лібералізацію міжнародної торгівлі, поступове скасування митних і торговельних обмежень, послідовне проведення справедливої торговельної політики; забезпечення прозорості, стабільності торговельних процедур, а також захист і збереження навколишнього середовища шляхом оптимального використання світових ресурсів та сталого розвитку. Здатність України виконувати зобов'язання та реалізовувати права, які надає членство передусім залежить від рівня опанування попереднього досвіду та основоположних принципів роботи СОТ. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває підготовка фахівців у сфері міжнародної торговельної політики та права, які б вміли ефективно застосовувати інструменти СОТ на практиці.

Важливим в аспекті міжнародної торгівлі є зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів господарювання. Особливого значення в її проведенні набуває досвідчене складання зовнішньоекономічних контрактів, що неможливе без правильного розуміння основних міжнародних норм та національних правових норм щодо принципів складання та структурної побудови зовнішньоекономічних договорів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Право WTO та зовнішньоекономічні контракти» студенти повинні:

- **знати** роль та функції СОТ, структуру її органів, сферу діяльності СОТ (Угоди та правові документи СОТ), базові торгові режими, основні угоди та напрями їх регулювання, правила та процедури врегулювання

суперечок, поняття, суб'єктів та порядок укладення зовнішньоекономічних контрактів, форму та зміст зовнішньоекономічних договорів, базисні умови поставок, правила Інкотермс, платіжні умови та джерела їх регулювання, сутність захисних застережень, призначення арбітражного застереження, особливості функціонування Міжнародного комерційного арбітражу.

- **вільно орієнтуватися в системі** правових документів СОТ, а саме Генеральній Угоді з Тарифів і Торгівлі, Маракеській угоді про заснування СОТ та її додатках; матеріалах судової практики СОТ.

- **уміти** розуміти конкретний зміст норм СОТ, правильно їх тлумачити.

2. ЗМІСТ

1. РОЗВИТОК СВІТОВОЇ ТОРГІВЛІ ВІД ГАТТ ДО WTO

Генеральна Угода з Тарифів і Торгівлі 1947 (ГАТТ), *General Agreement on Tariffs and Trade (GATT)*. Історія розвитку ГАТТ. Багатосторонні торговельні переговори до Уругвайського раунду.

Світова організація торгівлі (СОТ), *World Trade Organization (WTO)*: форум для проведення переговорів, врегулювання суперечок та огляду торговельної політики. Роль та функції СОТ. Структура СОТ, юридичний статус, секретаріат, бюджет. Прийняття рішень в СОТ. Процедура вступу до СОТ.

Загальна характеристика сфери діяльності СОТ. Угоди та правові документи СОТ. Маракеська угода про заснування Світової організації торгівлі. Додаток 1 - Багатосторонні торговельні угоди. Додаток 2 – Домовленість про правила та процедури врегулювання суперечок. Додаток 3 – Механізм огляду торговельної політики. Додаток 4 – Багатосторонні угоди з обмеженою кількістю учасників.

Україна та Світова організація торгівлі. Історія вступу України до СОТ. Нормативно-правове регулювання відносин України та СОТ.

2. БАГАТОСТОРОННІ ТОРГОВЕЛЬНІ УГОДИ СОТ

Основні положення ГАТТ 1994 року (ГАТТ 1947 року з поправками та змінами). Структура тексту ГАТТ, завдання та цілі. Базові торгові режими.

Багатосторонні угоди з торгівлі товарами (Додаток 1А).

Митні аспекти: Угода про застосування статті VII ГАТТ 1994 року; Угода про правила визначення походження.

Секторальний підхід: Угода про сільське господарство, Угода про текстиль та одяг.

Застосування технічних норм і стандартів у міжнародній торгівлі: Угода про застосування санітарних та фітосанітарних заходів, Угода про технічні бар'єри в торгівлі (Кодекс про стандарти).

Антидемпінгові заходи як інструмент реагування на недобросовісну торговельну практику: Угода про застосування Статті VI ГАТТ 1994 року (Антидемпінговий кодекс).

Інвестиційні заходи: Угода про пов'язані з торгівлею інвестиційні заходи.

Генеральна угода про торгівлю послугами (Додаток 1В), *General Agreement on Trade in Services (GATS)*. Ціль та позитивні наслідки ГАТС, послуги, що охоплюються ГАТС. Зобов'язання щодо торгівлі послугами; способи поставки послуг. Основні правила ГАТС, винятки з правил.

Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (Додаток 1С), *Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights (TRIPS)*. Сфера застосування ТРІПС, базові принципи та загальні зобов'язання. Зобов'язання членів СОТ щодо окремих видів прав інтелектуальної власності, строк захисту інтелектуальних прав, реєстрація, патентування.

3. МЕХАНІЗМ ВРЕГУЛЮВАННЯ СУПЕРЕЧОК В РАМКАХ СОТ ТА ОГЛЯДУ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Правила та процедури врегулювання суперечок, Додаток 2 до Маракеської Угоди про заснування СОТ. Сфера застосування Домовленості про правила та процедури врегулювання суперечок. Орган врегулювання суперечок. Стадії процедури розгляду суперечки: консультації, добрі послуги, примирення і посередництво, розгляд суперечки групою експертів, розгляд апеляцій. Нагляд за виконанням рекомендацій і постанов.

Механізм огляду торговельної політики, Додаток 3. Цілі та періодичність оглядів торговельної політики країн-членів СОТ. Орган по огляду торговельної політики, процедура підготовки та проведення засідання

по огляду торговельної політики. Документація, на основі якої проводиться огляд торговельної політики.

Розгляд спорів за участю України в СОТ.

4. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИЙ ДОГОВІР (КОНТРАКТ). МІЖНАРОДНО - ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДОГОВІРНИХ ВІДНОСИН.

Поняття, суб'єкти та порядок укладення зовнішньоекономічного контракту. Види зовнішньоекономічних договорів. Поняття та види джерел у міжнародному економічному праві.

Міжнародно-правове регулювання зовнішньоекономічних договорів. Діяльність міжнародних організацій з питань уніфікації міжнародного приватного права. Комісія ООН з права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ), Віденська Конвенція про міжнародну купівлю-продаж товарів, 1980 р.; Конвенція про визнання і виконання іноземних арбітражних рішень, 1958 р. (Нью-Йорк). Інститут уніфікації приватного права (УНІДРУА), Принципи міжнародних комерційних договорів УНІДРУА (UNIDROIT). Міжнародна торгова палата. Правила тлумачення термінів в міжнародній торгівлі - Инкотермс (англ. Incoterms, International commerce terms).

5. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОКРЕМИХ УМОВ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ КОНТРАКТІВ

Правове регулювання зовнішньоекономічних контрактів за законодавством України. Право, яке застосовується до зовнішньоекономічного договору.

Форма та зміст зовнішньоекономічних договорів. Мова текстів зовнішньоекономічних контрактів.

Базисні умови поставок. Правила Инкотермс в Україні.

Платіжні умови та джерела їх регулювання (акредитив, інкасо).

Захисні застереження. Арбітражне застереження. Міжнародний комерційний арбітраж. Порядок розгляду справ. Визнання і виконання іноземних арбітражних рішень.

3. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Осика С.Г., Пятницький В.Т. Світова організація торгівлі. – К.: «К.І.С.», 2005. – 514 с.
2. Коментар законодавства про Світову організацію торгівлі / За ред. Крупчана О.Д., Білоусова Ю.В. – К.: «Видавничий дім «Професіонал», 2011. – 488 с.
3. Вступ до права Світової організації торгівлі / Пітер Ван ден Боше, Сергій Бекетов. – К.: Ін Юре, 2011. – 100 с.
4. Мілаш В.С. Захисні застереження в зовнішньоекономічному договорі: Монографія. - Полтава. – 2004. – 180 с.
5. Притика Ю. Д. Міжнародний комерційний арбітраж : питання теорії та практики : моногр: Монографія. - Київ: Ін Юре, 2005. - 516 с.
6. Беляєва А.П. Принцип свободи договору в правовому регулюванні зовнішньоекономічного контракту: Автореферат Дис. канд..юрид. наук: 12.00.01 / Нац. Юрид.акад. України ім. Я. Мудрого. – Х., 2005. – 20 с.